

DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

Osnovni elementi svake države: vlast, teritorija i stanovništvo, na prostoru naše zemlje datiraju iz 10.stoljeća. Bosanska srednjovjekovna državnost zvanično je i potvrđena prvim državnim dokumentom, Poveljom bana Kulina 1189.godine. Bosanska povelja je i najstariji dokument svih naroda Južnih Slavena, napisana na bosančici.

Bosanskohercegovački petstogodišnji državi kontinuitet prekinut je dolaskom Osmanskog Carstva na Balkan u XV stoljeću.

Nakon 450 godina Bosna i Hercegovina je iskoristila priliku da u jeku antifašističke borbe vrati svoju državnost i nastavi svoj državni kontinuitet.

Tokom IV i V fašističke ofanzive, te velikih bitaka na Neretvi i Sutjesci, koje su imale za cilj da unište antifašistički pokret u Bosni i Hercegovini, vršene su pripreme od strane bosanskohercegovački patriota za vraćanje državnosti Bosne i Hercegovine.

U vrijeme sazivanja ZAVNOBiH-a pojavila su se određena razmimoilaženja u vezi s formiranjem Bosne i Hercegovine kao federalne jedinice. Pojedini partijski dužnosnici smatrali su da Bosna i Hercegovina ne može biti zasebna federalna jedinica s obzirom na višenacionalni sastav njezinoga stanovništva, odnosno da ju treba učiniti autonomnom pokrajinom Srbije ili Hrvatske, ili je vezati za savezna tijela nove Jugoslavije.

Ovakvim idejama suprotstavilo se rukovodstvo Pokrajinskog komiteta Komunističke partije Jugoslavije za Bosnu i Hercegovinu (PK KPJ za BiH), odnosno istaknuti revolucionari i komunisti Avdo Humo, Rodoljub Čolaković, Hasan Brkić i drugi, koji su kod Josipa Broza Tita i Edvarda Kardelja zahtijevali ravnopravan status za Bosnu i Hercegovinu u jugoslavenskoj federaciji, što im je i uspjelo, obrazlažući svoj zahtjev historijskim državnim kontinuitetom Bosne i Hercegovine još iz srednjeg vijeka.

25. novembra 1943. godine u Mrkonjić Gradu/ Varcar Vakufu održano je zasjedanje antifašističkog vijeća Bosne i Hercegovine sastavljeno od 273 člana iz svih djelova zemlje.

Prvo zasjedanje Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine-ZAVNOBiH je bilo i konstituirajuća skupština. ZAVNOBiH je osnovan kao centralno političko predstavništvo Narodnooslobodilačkog pokreta (NOP-a) i najvišeg organa narodne vlasti Bosne i Hercegovine.

Odbornici su usvojili Rezoluciju ZAVNOBiH-a i Proglas narodima Bosne i Hercegovine.

Ovim aktima je izražena **odlučnost naroda BiH da njihova zemlja, koja nije ni srpska, ni hrvatska, ni muslimanska, nego i srpska i muslimanska i hrvatska, bude zbratimljena zajednica u kojoj će biti osigurana puna ravnopravnost svih Muslimana, Srba i Hrvata.**

Na zasjedanju je izabrana delegacija od 58 članova, koja će predstavljati BiH na Drugom zasjedanju AVNOJ-a (29. novembar 1943). Istovremeno je konstituisano Predsjedništvo ZAVNOBiH-a, sastavljeno od 31 člana, sa dr. Vojislavom Kecmanovićem, ljekarom iz Bijeljine, kao predsjednikom.

Važnost Prvog zasjedanja ZAVNOBiH-a, možemo uočiti čitajući iz bilješke Bogomira Brajkovića, vijećnik ZAVNOBiH-a, vođenim u vidu dnevnika, pod 25. novembrom 1943. godine zapisao je: **“U noći od 25. na 26. XI održano je u Varcar Vakufu (Mrkonjić Gradu) povjesno zasjedanje za osnutak ZAVNOBiH-a”, a zatim kasnije: “...Historijska noć za Bosnu i Hercegovinu je prošla. Ogroman dio naroda još to ne zna i ne shvaća. Ali doći će vrijeme kada će noć od 25. na 26. studenog 43, ući u povjest Bosne”.**

Ovom historijskom odlukom građani Bosne i Hercegovine su potvrdili državnost svoje domovine.

Svim građanima Bosne i Hercegovine sretan Dan državnosti.

Pripremila : Aida Zuko , prof.historije